

آئین نامه بهداشت محیط مدارس

ماده ۱ - محلی که برای احداث مدرسه در نظر گرفت می شود باید ضمن نزدیک بودن به مسیر وسائط نقلیه عمومی ا کارخانجات، خطوط راه آهن و شاهراهها، بیمارستان، گورستان، کشتارگاه، دامداری، مرغداری، دبلاغ خانه، محل انباشتن زباله و کود، مراکز پرسر و صدا و پررفت و آمد و سایر مراکزی که به نحوی ممکن است ایجاد مزاحمت، دود، بو، گرد و غبار و سرو صدا نماید دور باشد. مدرسه باید حداقل ۵۰۰ متر با مراکز و محلهای مذکور و مزاحم فاصله داشته باشد.

ماده ۲ - معیار جهت مساحت زمین مورد نیاز به منظور احداث مدرسه تعداد دانش آموزانی خواهد بود که بایستی در آن مدرسه به تحصیل اشتغال ورزند و بر این اساس حداقل متراژ لازم به ازای هر دانش آموز ۶ تا ۸ متر مربع خواهد بود.

تبصره ۱ - حداقل مساحت زمین لازم برای ایجاد یک مدرسه روستایی یا شهری بدون توجه به حداقل تعداد دانش آموزان ۱۰۰۰ متر مربع می باشد.

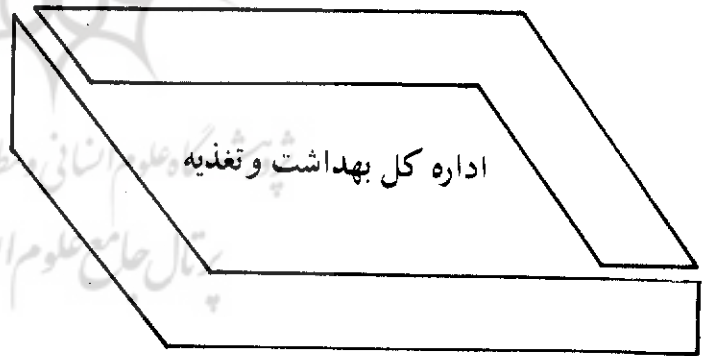
تبصره ۲ - زمین مورد نیاز برای بازبهای فوتبال، بسکتبال، والیبال، تنیس و غیره به شرح زیر برابر ضوابط اداره کل تربیت بدنی ایران منظور گردد.

الف - سالنها - مدارس راهنمایی، دبیرستان باید دارای سالی باشد که برای ده میز بینگ پنگ گنجایش داشته باشد و در دوره ابتدایی سالن بینگ پنگ باید گنجایش پنج میز را داشته باشد.

ب - زمین ورزش برای هر ۱۲ مدرسه مجاور هم یک زمین فوتبال کامل و وسایل ورزشهای دو میدانی در نظر بگیرند. یک دبیرستان و مدرسه راهنمایی باید حداقل دارای دو زمین بسکتبال و دو زمین والیبال باشد. در هر مدرسه دوره ابتدایی باید دو زمین والیبال در نظر گرفته شود.

ج - در هر منطقه تهران و شهرستانهایی که دارای نواحی آموزش و پرورش می باشند دو سالن والیبال و بسکتبال جهت پسران دو سالن والیبال و بسکتبال جهت دختران، یک سالن کشتی، یک سالن ژیمناستیک، یک سالن وزنه برداری، یک استخر سر پوشیده، یک استخر روباز منظور گردد.

د - در مراکز استانها دو سالن والیبال و بسکتبال پسران، دو سالن والیبال و بسکتبال دختران، یک استخر سر پوشیده، یک

مقدمه:

از سوی اداره کل بهداشت و تغذیه، آئین نامه بهداشت محیط مدارس که مورد تأیید آن اداره کل می باشد جهت اطلاع خوانندگان محترم در اختیار ماهنامه تربیت قرار گرفت که بوجه عزیزان را به مشروح آن جلب می نمایم.

سالن کشتی، یک سالن وزنه برداری، یک سالن ژیمناستیک، یک استخر روباز در نظر گرفته شود.

ه - در هر شهرستان تابع استان یک سالن والیبال، یک سالن بسکتبال، یک سالن کشتی، یک سالن ژیمناستیک، یک سالن وزنه برداری، یک استخر روباز، یک استخر سرپوشیده در نظر گرفته شود.

تبصره ۳ - در مورد مدارس حرفه‌ای و مدارس شبانه روزی علاوه بر مقدار زمین لازم باید زمین کافی جهت سالن چند منظوره، کارگاه، آزمایشگاه، انبار، خوابگاه، سالن غذاخوری، آشپزخانه و همچنین محلی جهت تمرکز وسایل و انجام امور بهداشتی و کمکهای اولیه در نظر گرفته شود.

طبقات مدارس برای دبستانها و دوره راهنمایی حداکثر تا ۲ طبقه و برای دبیرستان حداکثر تا سه طبقه مجاز است.

تبصره ۴ - هر واحد آموزشی روستایی الزاماً باید به وسیله نرده محصور باشد تا دانش آموزان ضمن آموزش از مواهب طبیعی روستا نیز محروم نشوند.

تبصره ۵ - در هر واحد آموزشی حداقل بنای لازم با توجه به نیازهای زیر باید پیش بینی شود و پیش بینی قسمتهای زیر در ساختمان واحد آموزشی الزامی است:

مدارس روستایی

۱- کلاس درس ۲- اطاق کارکنان مدرسه ۳- انبار ۴-

اطاق خدمات بهداشتی و کمکهای اولیه به مساحت حداقل ۹ مترمربع ۵- اطاق بزرگ چند منظوره که برای اجتماعات غذاخوری مورد استفاده قرار گیرد ۶- سرویسهای بهداشتی (توالت، دستشویی، آبخوری) با توجه به ضوابط تعیین شده ۷- اطاق سرایدار در صورت لزوم ۸- نمازخانه.

ماده ۵ - کف کلاسها باید قابل شستشو، مسطح و بدون درز بوده و لغزنده و مرطوب نباشد.

ماده ۶ - سقف کلاسها باید صاف و بدون درز و شکاف و به رنگ روشن باشد.

ماده ۷- تخته با مشمع مخصوص نوشتن باید در محل مناسبی که نور کافی به آن رسیده و در معرض دید کامل دانش آموزان باشد قرار گیرد. ضمناً از ایجاد خیرگی توسط نور روی تخته جلوگیری کند، فاصله تخته سیاه و یا مشمع مخصوص

نوشتن تا اولین ردیف دانش آموزان حداقل از ۲/۵ کمتر نباشد.

ماده ۸ - برای هر دانش آموز در کلاس باید حداقل ۱/۵ مترمربع سطح در نظر گرفته شود به طور کلی فضای لازم برای هر دانش آموز حداقل ۴/۵ مترمربع باشد و حداقل ارتفاع اطاقها از سه متر کمتر نباشد، حداکثر ابعاد قابل قبول برای کلاس درس طول ۸ متر و عرض ۷ متر می باشد.

ماده ۹ - پله های مشرف به پرتگاه در مدرسه باید ضمن لغزنده بودن به نرده محافظ مجهز باشد.

ماده ۱۰ - حداکثر ارتفاع پله در مدرسه ۱۸ سانتیمتر و حداقل عرض آن ۳۰ سانتیمتر باشد.

ماده ۱۱- درب و پنجره های مشرف به فضای خارج باید به توری سیمی مجهز باشد و پنجره های طبقات فوقانی مشرف به پرتگاه باید دارای نرده محافظ باشد.

ماده ۱۲ - کلاسهای دانش آموزان خردسال حتی المقدور باید در طبقات پایین تر ساختمان منظور شود.

ماده ۱۳ - ایجاد هر گونه بالکن یا تراس مرتبط با کلاس ممنوع است.

ماده ۱۴ - سالن کنفرانس (اجتماعات) کارگاه، آزمایشگاه، سالنهای ورزشی و اطاقهای عمومی در نقشه ساختمانی مدرسه به نحوی منظور شود که مزاحمتی برای کلاسهای درس بوجود نیارد.

ماده ۱۵ - در آموزشگاههای شبانه روزی مساحت اطاق خواب باید مطابق استانداردهای بهداشتی برای یک نفر حداقل ۷ مترمربع و به ازاء هر نفر اضافی ۵ مترمربع در نظر گرفته شود. تبصره - حداکثر تعداد تخت در هر اطاق عمومی نباید بیش از ۸ تخت باشد.

ماده ۱۶ - کف و سطح میزهای آزمایشگاه باید به نحوی ساخته شود که نسبت به حرارت و مواد شیمیایی و غیره مقاوم باشد.

ماده ۱۷ - آب مورد مصرف آموزشگاه باید مورد تایید بهداشت محیط باشد.

تبصره ۱ - در روستاهایی که لوله کشی آب داشته یا خواهند داشت سازمان مسئول تهیه کننده آب روستا مکلف است انشعاب خصوصی جهت مدارس در نظر بگیرد.

تبصره ۲ - در روستاهایی که از آب لوله کشی برخوردار نیستند لازم است با استفاده از هر منبع آب قابل بهسازی که در اختیار هست و یا تهیه می گردد متناسب با کمیت آب ظرفیت مخزن ذخیره آب مورد نیاز شرب و سایر مصارف بهداشتی برای هر نفر دانش آموز بین ۵-۱۵ لیتر در نظر گرفته ولی برای مصارف کلی در صورت وجود آب میزان مذکور ۳۰ لیتر برای هر دانش آموز در نظر گرفته شود. ضمناً مدرسه مجهز به سیستم شیکه لوله کشی داخلی به خصوص برای توالت ها و دستشویی ها و آبخوری ها باشد (برای شبانه روزی ها حداقل میزان آب مصرفی ۱۰۰ لیتر برای هر نفر در نظر گرفته شود).

تبصره ۳ - محل آبخوری باید دارای شرایط زیر باشد:

الف - کف محوطه آبخوری قابل شستشو و دارای شیب کافی و مناسب به طرف مجرای فاضلاب باشد.

ب - دیوار اطراف آبخوری از جنس قابل شستشو (نظیر کاشی، موزائیک، سیمان) باشد.

ج - کف دیوارها و لبه آبخوری بایستی از جنس قابل شستشو (کاشی، موزائیک، سیمان) بوده و دارای شیب مناسب به طرف مجرای فاضلاب باشد.

د - آبخوری عمومی دانش آموزان باید حتی المقدور به وسیله شیرهای فواره ای یا آب سرد کن به نسبت حداقل برای هر ۷۵ نفر یک واحد تامین گردد و ارتفاع شیر آن نسبت به سن استفاده کنندگان از سطح زمین بین ۱۰۰ - ۷۵ سانتیمتر باشد.

ماده ۱۸ - نحوه دفع فاضلاب توالتها بایستی مورد تأیید بهداشت محیط باشد.

تبصره ۱ - تعداد توالتها در هر مدرسه به ازاء

هر ۴۵ نفر دانش آموز حداقل یک مستراح

در نظر گرفته شود و به ازاء هر

۶۰ نفر یک دستشویی منظور گردد.

تبصره ۲ - مشخصات بهداشتی توالتها و دستشویی ها مورد تأیید بهداشت محیط باشد.

تبصره ۳ - فاضلاب به جاهای جاذب و یا سپتیک تانک در هر موردی که شرایط ایجاب نمود طبق اصول بهداشتی دفع خواهد شد و طرح آن باید به وسیله قسمت فنی و اجرایی سازمان نوسازی و توسعه و تجهیز مدارس کشور تهیه و اجرا گردد.

ماده ۱۹ - حجم چاه فاضلاب و توالت به ازاء ۲۰ لیتر برای هر نفر در سال محاسبه شود.

ماده ۲۰ - دستشویی ها باید در ارتفاع ۷۵ - ۶۰ سانتیمتر از زمین نصب گردد و این ارتفاع بستگی به سن استفاده کنندگان خواهد داشت و شیر دستشویی ها باید نسبت به لبه کاسه دستشویی بلندتر نصب گردد.

تبصره - استفاده از صابون در دستشویی ها ضروری است.
ماده ۲۱ - کلاسها بایستی حتی الامکان طوری ساخته شوند که از نور طبیعی استفاده نمایند. مرجحاً نور از سمت چپ دانش آموزان وارد کلاس شود. در مورد کلاسهای شبانه و یا کلاسهایی که اجباراً از نور مصنوعی استفاده می نمایند حداقل

میزان نوربایستی برابر با ۲۰ فوت کندل بوده و نحوه تابش طوری باشد که ایجاد خیرگی در دانش آموزان ننماید. میزان نور از راهروها و رختکنها و توالتها و دستشویی ها حداقل ۵ فوت کندل باشد.

تبصره - میزان نور برای کارگاههایی از قبیل خیاطی، ترمه دوزی، صنایع دستی، نقشه کشی و امثال آن ۳۰ فوت کندل در نظر گرفته شود.

ماده ۲۲ - در مورد نامین گرما جهت کلاسها بایستی:

۱- دستگاه مولد حرارت مستقیماً گازهای حاصل از سوخت را به فضای کلاس وارد ننماید و حداقل اکسیژن را جهت سوخت کامل مصرف ننماید و خطر آتش سوزی نداشته و فضای کلاس را به طور یکنواخت گرم نماید.

تبصره - درجه حرارت مناسب جهت کلاسها بین ۲۱- ۱۸ درجه سانتیگراد می باشد.

ماده ۲۳ - کلیه مؤسسات مشمول این آیین نامه باید مجهز به وسایل اطفاء حریق و حداقل دوره فرار برای مواقع اضطراری وجود داشته باشد که از هر نقطه داخل ساختمان قابل رویت باشند.

ماده ۲۴ - کلیه کلاسها، راهروها، قسمتهای اداری،

خوابگاه، نهارخوریها، آشپزخانه

در صورت وجود توالتها، دستشویی ها،

محوطه، سالن ورزش، کارگاه و آزمایشگاه دارای

زباله دان بهداشتی درب دار ضد زنگ با ظرفیت متناسب باشند و روزانه تخلیه و به موقع شستشو و تمیز گردند.

ماده ۲۵ - وجود هر گونه حوض و حوضچه که دارای آب را کد باشد در محوطه مدرسه ممنوع است. مدارسی که دارای استخر شنا می باشند بایستی اطراف آن مجهز به نرده ایمنی بوده و آب آن مرتباً تعویض و یا تصفیه و ضد عفونی گردد و از نظر شرایط بهداشتی مورد تایید بهداشت محیط باشد.

ماده ۲۶ - در صورت وجود کارگاه و آزمایشگاه کف و دیوارهای آن بایستی از جنس قابل شستشو (کاشی یا موزائیک و یا بتون) بوده و کف دارای شیب مناسب به طرف کفشور باشد.

ماده ۲۷ - آزمایشگاه و کارگاه بایستی مجهز به دستشویی و صابون باشد.

ماده ۲۸ - آزمایشگاه و کارگاه دارای وانتی لا تور متناسب با حجم سالن به منظور تهویه هوا باشد.

ماده ۲۹ - میزان نور در آزمایشگاه و کارگاه متناسب با نوع کار و مورد تایید بهداشت محیط باشد.

ماده ۳۰ - به منظور جلوگیری از ایجاد گرد و غبار کف محوطه مدرسه اسفالت و یا بتون کف و یا نظائر آن مفروش گردد.

ماده ۳۱ - کلیه مواد این آیین نامه شامل کودکان، دبستان، راهنمایی، دبیرستان و آموزشگاههای حرفه ای وابسته به آموزش و پرورش و نظائر آن می باشد.

ماده ۳۲ - وزارت آموزش و پرورش مسئول اجرا و وزارت بهداشتی عهده دار نظارت بر اجرای این آیین نامه می باشد.

